

KOKO

19.3.2009

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

”Hallitus kehittää monikeskuksista, kilpailukykyiseen pääkaupunkiseutuun ja aluekeskusten verkostoon perustuvaa aluerakennetta, joka pitää kaikki maakunnat elinvoimaisina ja mahdollistaa nykyistä tasaisemman taloudellisen kasvun koko maassa. Jokaisessa maakunnassa on oltava vähintään yksi kaupunkiseutu, joka tarjoaa kilpailukykyisen sijaintipaikan eri tyyppisille yrityksille ja monipuoliset koulutus- ja työmarkkinat. Lisäksi maakunnissa on oltava hyvin menestyviä pienempiä keskuksia ja maaseutualueita, joiden yritykset ovat tehokkaasti verkottuneet.”

(VN:n tavoitepäätökset 2004 ja 2007)

Alueiden kehittäminen - yleiset tavoitteet

- Alueiden kehittämisen tavoitteena on
 - edistää alueiden kansainvälistä kilpailukykyä,
 - pienentää alueiden välisiä kehityseroja,
 - turvata kansalaisten peruspalvelut ja yhteydet koko Suomessa
- Lähtökohtana
 - alueiden omiin vahvuuksiin ja osaamiseen perustuva
 - erikoistuminen ja rajapinnat,
 - toimijoiden välinen yhteistyö ja
 - verkottuminen sekä alueiden kesken että kansainvälisesti

KOKOn tavoite

- Parantaa alueiden kilpailukykyä ja tasapainottaa aluekehitystä tukemalla vuorovaikutusta ja verkottumista.
- Paikallisella tasolla (ohjelman pääpaino on paikallisen tason toiminnan tukemisessa):
 - tuetaan **strategista** kehittämistyötä ja
 - aluekehittämiseen osallistuvien **toimijoiden yhteistyötä**.
 - **ennakoiva** väline alueen kehitysedellytysten parantamiseksi ja
 - strategisesti merkittävien hankkeiden **käynnistäjä**.
- Alueellisella tasolla
 - tukee tasapainoista alueellista kehitystä ja vuorovaikutusta toiminta-alueiden välillä sekä
 - luo edellytyksiä **kehityskäytävien** ja **osaamiskeskittymien** vahvistamiselle.
 - luodaan edellytyksiä myös **ylimaakunnallisen** kehittämistyön ja verkostojen muodostumiselle.
- Kansallisella ja kansainvälisellä tasolla:
 - edistetään kansallisten **verkostojen** syntymistä
 - väline valtakunnallisten kehittämistavoitteiden toteuttamiseksi.
 - tiivistetään **ministeriöiden** välistä vuorovaikutusta aluekehittämisessä.
 - on yksi väline kytkettäessä kaikki alueet osaksi kilpailukyvyyn vahvistamista ja kansallisen **innovaatiostrategian** alueellistamista.
 - tukee alueiden **kansainvälistymistä**.

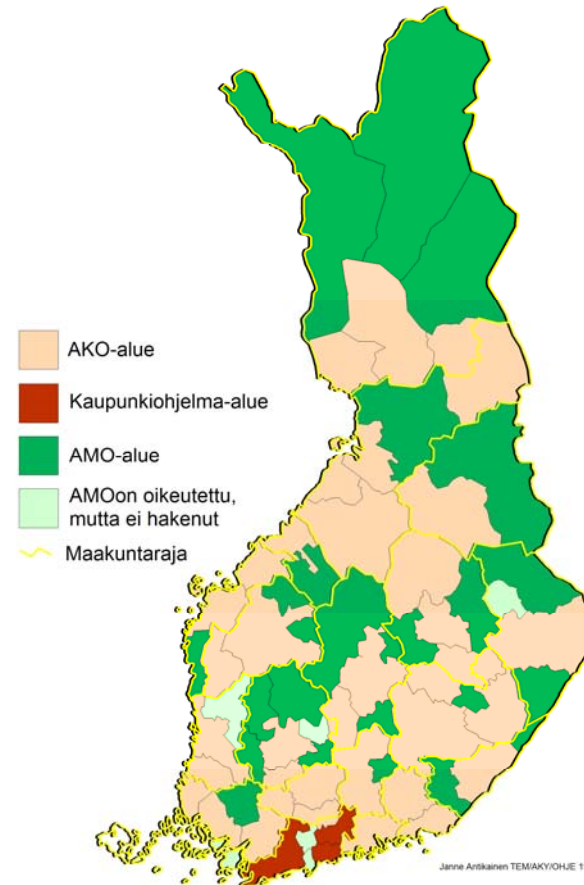
Yhteenvedo KOKOsta

- Tavoitteena alueiden **kilpailukyvyyn** parantaminen, elinkeino- ja innovaatiopolitiikka korostuvat
- Tukee alueiden **verkostoitumista** ja **eri toimijoiden yhteistyötä** sekä alueiden sisällä että alueiden välillä, parantaa täten alueellista **koheesiota** ja vuorovaikutusta
- Tehostetaan **toimintatapoja**: ei vastaa kysymykseen mitä kehitetään, vaan miten kehitetään
- **Starttimoottori** kehittämiselle: panostuksella tehdään esiselvityksiä ja käynnistetään pilottikokeiluja
- Kattaa **kaikki alueet**, ohjelmaan sulautuvat AKO, AMO ja saaristo-ohjelman paikallinen ja alueellinen toteuttaminen, vapaaehtoinen
- TEM budjetti n. **11** miljoonaa euroa maakunnan kehittämisrahaa vuodessa, edellyttää alueiden vastinrahoitusta (50 %), verkostoilla ja ylimaakunnallisella yhteistyöllä korkeampi tuki
- Ohjelmakausi **2010-2013**, alueet hakevat ohjelmaan toukokuussa 2009
- TEM **luo edellytyksiä** hedelmälliselle kehittämiselle – alueet itse määrittelevät **kehittämistarpeensa ja vahvuutensa**

KOKOon sulautuvat erityisohjelmat (vuoden 2009 tunnusluvut)

- Aluekeskusohjelma (AKO)
 - Kaupunkiseudut (35 aluekeskusohjelma-aluetta, 3 kaupunkiohjelmaa Uudellamaalla)
 - käynnistyi 2001
 - Valtion perusrahoitus noin 9,5 milj. € / vuosi
- Alueellinen maaseutuosio (AMO)
 - Maaseutumaiset seudut (21 aluetta)
 - Käynnistyi 2007
 - Valtion perusrahoitus 1,25 milj. € / vuosi
- Saaristo-ohjelma
 - Saaristo ja vesistöalueet, 48 saaristokuntaa tai -osa-kuntaa
 - Käynnistyi 1995
 - Valtion rahoitus 0,25 milj. € / vuosi
 - Valtionosuuksien kautta ~12 milj. €
- AKO:ssa ja AMO:ssa kuntien vastinrahoitus yhteensä noin 9,5 miljoonaa euroa, joten erityisohjelmien volyymi yhteensä noin 20,5 miljoonaa euroa

Kuntakyselyn vastaukset – KOKOn rooli

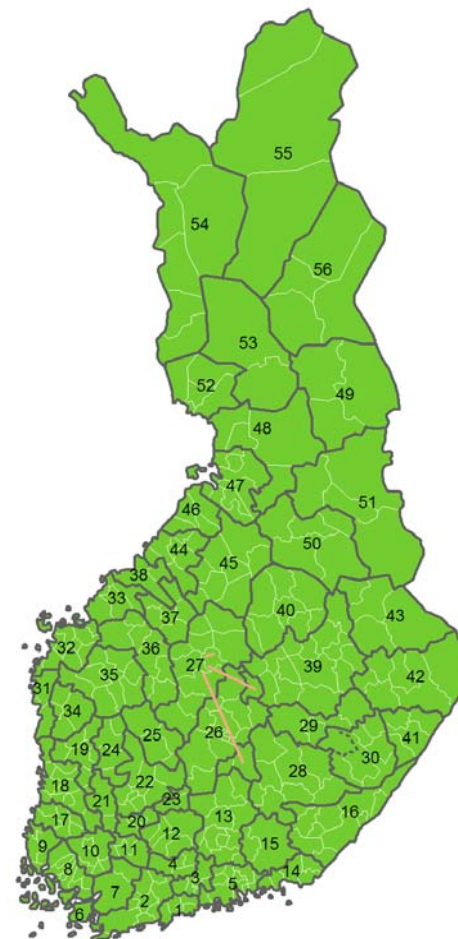
KOKO on erityisesti:

- strategisen kehittämisen ja koordinoinnin väline, erityisesti elinkeinopolitiikassa
- toimenpiteiden käynnistäjä ja kiihdyttäjä
- verkostojen ja kumppanuuden rakentamisen väline

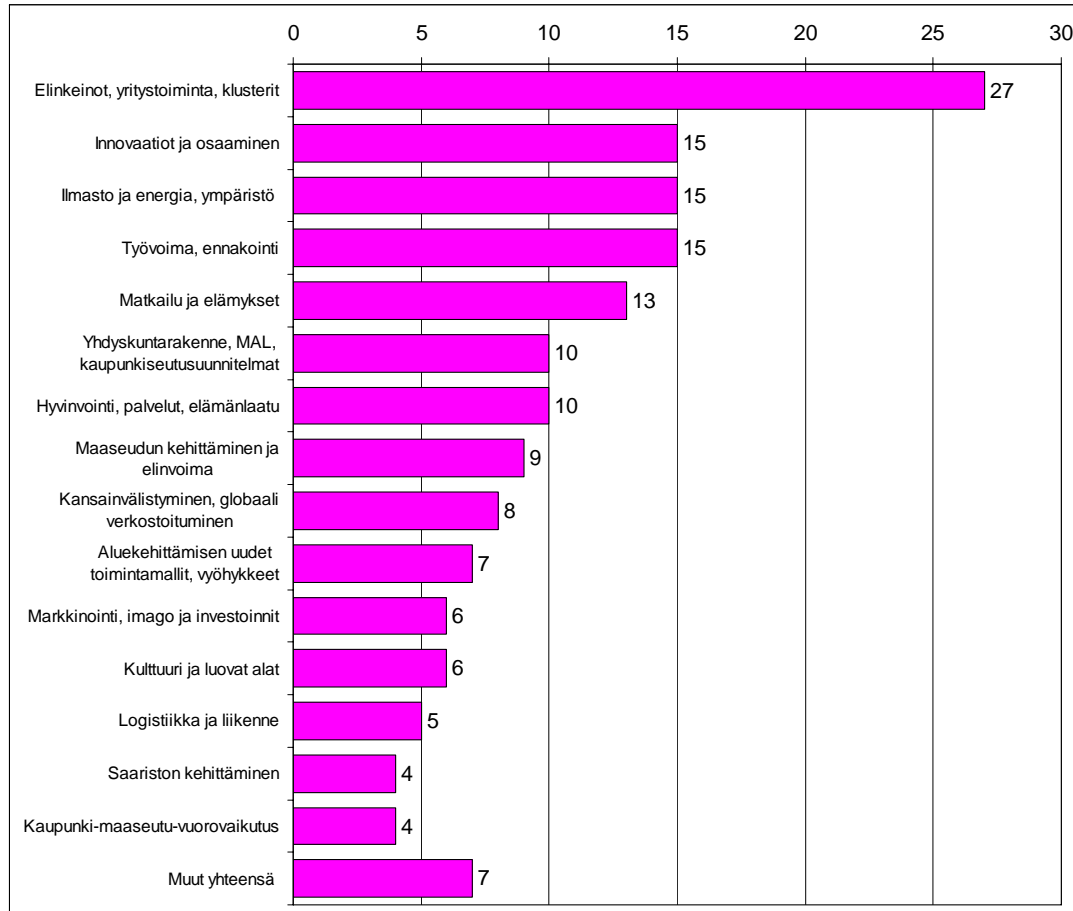

56 aluetta, pääosin seuduittaisia

- 1 Pääkaupunkiseutu ja Kirkkonummi
- 2 Länsi-Uusimaa
- 3 KUUMA-kunnat
- 4 Hyvinkään-Riihimäen talousalue
- 5 Itä-Uudenmaan maakunta
- 6 Kemiönsaari ja Länsi-Turunmaa
- 7 Salon seutu
- 8 Turun seutu
- 9 Vakka-Suomi
- 10 Loimaan seutu
- 11 Forssan seutu
- 12 Hämeenlinnan seutu
- 13 Päijät-Hämeen maakunta
- 14 Kotkan-Haminan seutu
- 15 Kouvolan seutu
- 16 Etelä-Karjalan maakunta
- 17 Rauman seutu
- 18 Porin seutu
- 19 Pohjois-Satakunnan seutu
- 20 Etelä-Pirkanmaan seutu
- 21 Lounais-Pirkanmaan seutu
- 22 Tampereen kaupunkiseutu
- 23 Kaakkois-Pirkanmaan seutu
- 24 Luoteis-Pirkanmaa
- 25 Ylä-Pirkanmaa
- 26 Jämsä-Jyväskylä-Äänekoski -vyöhyke
- 27 Keski-Suomen maaseutumaiset kunnat
- 28 Mikkelin talousalue
- 29 Varkauden-Pieksämäen seutu
- 30 Savonlinnan seutu
- 31 Suupohjan rannikkoseutu
- 32 Vaasanseutu ja Kyrönmaa
- 33 Pietarsaaren seutu
- 34 Suupohja
- 35 Seinäjoen kaupunkiseutu
- 36 Etelä-Pohjanmaan "koilliskaari"
- 37 Kaustisen seutu
- 38 uusi Kokkola ja Kannus
- 39 Kuopion seutu, Koillis-Savo, Sisä-Savo ja Leppävirta
- 40 Ylä-Savo
- 41 Keski-Karjala
- 42 Joensuun seutu
- 43 Pielisen Karjala
- 44 Ylivieskan seutu ja Himanka
- 45 Nivala-Haapajärven ja Siikalatvan seudut
- 46 Raahen seutu
- 47 Oulun seutu
- 48 Oulunkaari
- 49 Kuusamo, Posio, Taivalkoski
- 50 Kajaanin seutu
- 51 Kehys-Kainuu
- 52 Kemi-Tornion seutu
- 53 Rovaniemi, Ranua
- 54 Tunturi-Lappi ja Tornionlaakso
- 55 Pohjois-Lappi
- 56 Itä-Lappi

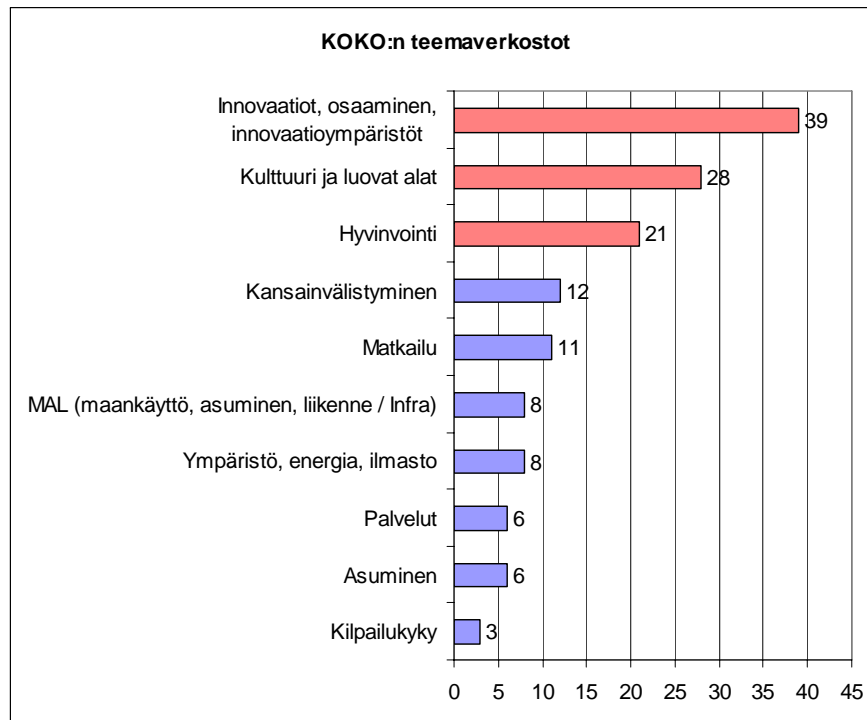
KOKOn sisältö alueilla

- Elinkeinokysymykset aluekehittämisen keskeisin sisältö.
- Innovaatiot ja osaaminen yleinen teema, mukana myös toimintaorientoitunut tai käyttäjälähtöinen innovointi.
- Keskeisiä myös hyvinvointi, palvelut ja elämänlaatu sekä työvoima- ja työmarkkinakysymykset ml. ennakointi.
- PARAS –kytkentä: kaupunkiseutusuunnitelmien tuki: yhdyskuntarakenne, maankäytön, asumisen ja liikenteen kysymykset
- Ilmasto, energia ja ympäristö –teema on uusi avaus. Kaupunkiseuduilla ilmastopolitiikka, maaseutumaisilla alueilla bioenergia.
- Matkailu, elämykset, kulttuuri ja luovat alat kokonaisuutena, erityisesti maaseutualueiden teema.
- Maaseudun kehittäminen ja elinvoima nousi esiin yleisteenä melko usein maaseutumaisilla alueilla, useiden kaupunkiseutujen vastauksiin oli sisällytetty joko maaseutu-, saaristo- tai kaupunki-maaseutu-vuorovaikutuksen teemoja.

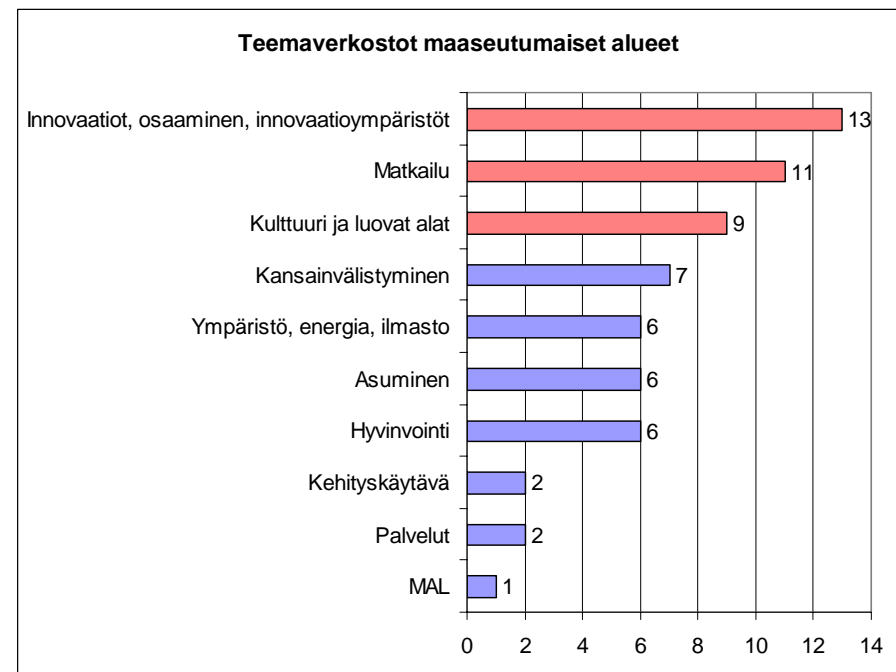
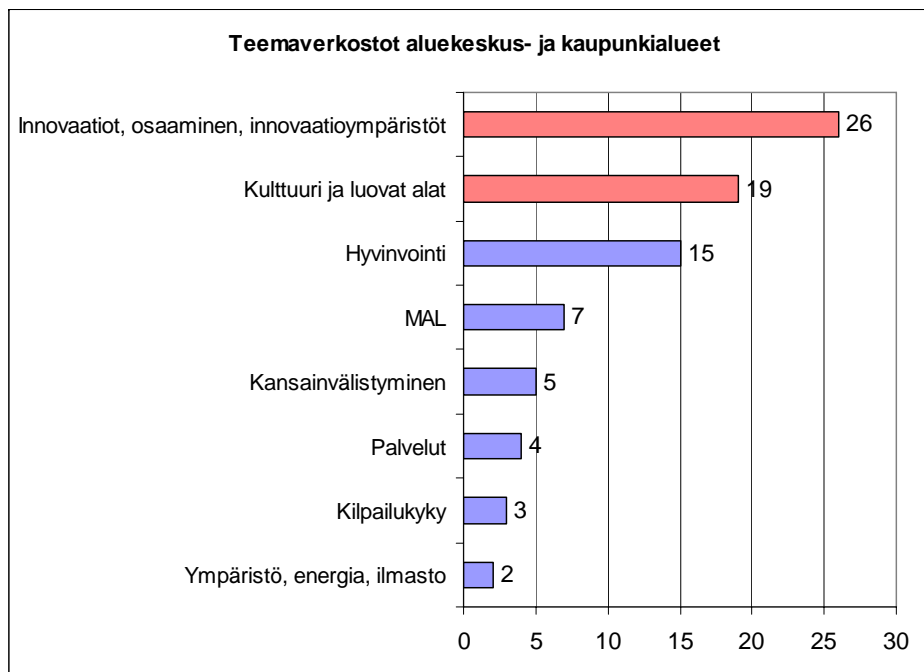
Verkostot: nykyiset AKO -verkostot saavat kannatusta KOKOssa

- Kyselyn perusteella nykyisten AKO-verkostojen teemoja halutaan jatkaa.
- Suosituin verkosto on innovaatioverkosto, kulttuuri- ja hyvinvointiverkostot saivat seuraavaksi eniten kannatusta.
- Osin ehdotetut teemat olivat ristikkäisiä, esim. elämystalous linkittyi vastauksissa sekä kulttuuriverkostoon että matkailuverkostoon.
- Joissakin vastauksissa hyvinvointi ja kulttuuri haluttiin liittää yhteen ja muodostaa palveluyrittäjyyden kokonaisuus.

Verkostomaininnat aluetyypeittäin

verkostojen koordinointi

Hyvinvointi

- Kajaanin seutu
 - Hämeenlinnan seutu
 - Päijät-Häme, etenkin Lahden alue
 - Kuopio
 - Innovaatio ja osaaminen
 - Seinäjoen seutu
 - Mikkelin seutu
 - Kulttuuri/ luovat alat
 - Itä-Uusimaa
 - Kaustisen seutu
 - Rauman seutu
 - Matkailu
 - Kalajoki (kesämatkailu)
 - Koillis-Savo
 - Kansainvälistyminen
 - Lappeenranta-Imatra (erityisesti Venäjä)
 - Pohjois-Lappi
 - Koillis-Suomi
 - MAL
 - Tampereen kaupunkiseutu
- verkostojen koordinoinnista neuvotellaan kevään aikana alueiden kanssa
 - ilmoittautuminen
 - kansallisiin verkostoihin
 - alueiden yhteistyöverkostoihin

KOKO rahoitus

- Kyselyssä esitetyt alustavat rahoitustarpeet ovat realistisia.
 - yhteensä 23 miljoonaa euroa, josta TEMin osuus 11,3
 - alueellinen minimi 50 000 euroa, maksimi 960 000 euroa
- Kokonaissumma vastaa KOKO:on alustavasti käytettävissä olevaa rahoitusta.
- Suurimmalla osalla alueista perusrahoituksen taso vastaa AKO- ja AMO-ohjelmien käytössä ollutta rahoitusta.
- KOKO-rahoitus on pääosin 50 % tukea, maaseutumaisilla alueilla on tarve suurempaan tukiprosenttiin.
- Huomioitava myös kuntien heikkenevät rahoitusmahdollisuudet.

Aikataulut

- KOKOn valmisteluryhmän kokous 19.3.
 - kuntakyselyn palaute alueille
 - KOKOn haun avaaminen ja hakukriteerien määrittely
 - verkostot
- KOKOn markkinointikampanja viikolla 12 kaikille kunnanvaltuutetuille ja varavaltuutetuille
- Alueiden vahvuuksien määrittely
 - työpajat alueille maaliskuussa
 - väliraportti 9.4., loppuraportti 14.8.
- Alueiden (tilasto)profiilit julkistetaan 16.4.
- Alueet työstävät KOKO-hakemukset maalis-huhtikuussa, valmistelun d-line toukokuun loppu, hyväksyminen kesäkuussa
- TEM työstää kansallisen ohjelma-asiakirjan täsmennyksen kesällä
- VN päätökset KOKOsta, alueista ja rahoituksesta syksyllä
- Päätöksen jälkeen täsmennykset sekä toiminta- ja taloussuunnitelmien laadinta alueille
- KOKO käynnistyy 1.1.2010

Materiaali ja ajankohtaisin tieto

www.tem.fi/koko

